0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 1

WWW.MKS.AZ saytının

“Öyrətmək savab, öyrənmək qazanc” kitabxanası

seriyasından

ƏMƏYİN UÇOTU A-DAN Z-YƏ (V NƏŞR)

BAKI- İYUL - 2026

0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 2

MKS ACADEMY
Öyrətmək savab,öyrənmək qazanc!
Bakı şəhəri, Yasamal rayonu, Murtuza Muxtarov 188
Telefonlar: 055-368-12-72
web: www.mks.az
email: mksacademy2022@gmail.com

Müəllif haqqında

Anar Bayramov 21 avqust 1980-ci ildə anadan olmuşdur. Orta təhsilini Bakı şəhərində yerləşən 1 nömrəli Fizika-riyaziyyat və informatika təmayüllü məktəbdə almışdır.

1996–2002-ci illərdə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin "Mühasibat uçotu və audit" ixtisası üzrə bakalavr və magistr təhsili almışdır.

Həqiqi hərbi xidməti başa vurduqdan sonra müxtəlif özəl müəssisələrdə və qeyri-hökumət təşkilatlarında mühasib və maliyyə direktoru vəzifələrində çalışmışdır. Hazırda 10 ildən artıq fəaliyyət göstərdiyi təşkilatda baş daxili auditor vəzifəsində çalışır. Əmək fəaliyyəti dövründə həmin təşkilatda filial mühasibi, baş ofis mühasibi, baş mühasib və əməliyyat bölməsinin müdiri vəzifələrini icra etmişdir.

Anar Bayramov uzun illərdir əmək qanunvericiliyi, insan resurslarının idarə edilməsi, əməkhaqqının hesablanması, vergi və mühasibat uçotu sahələrində praktiki fəaliyyət göstərir, bu mövzularda çoxsaylı təlimlər keçir və peşəkar məqalələrin müəllifidir.

İndiyədək mühasibat uçotu, vergi qanunvericiliyi və insan resurslarının idarə edilməsi sahələrinə həsr olunmuş bir sıra kitabların müəllifi və elmi redaktoru olmuşdur.

"Əməyin uçotu: A-dan Z-yə' (V nəşr)
Bakı - iyul -2026, 1024 səhifə

Ön Söz

"Əməyin uçotu: A-dan Z-yə" kitabı MKS.az saytının "Öyrətmək savab, öyrənmək qazanc" seriyası çərçivəsində nəşr olunan, oxucular tərəfindən böyük maraqla qarşılanan və yüksək qiymətləndirilən ən populyar vəsaitlərdən biridir.

Kitabın təkmilləşdirilmiş V nəşrində Azərbaycan Respublikasının Əmək Məcəlləsinin aktual müddəaları ilə yanaşı, əmək qanunvericiliyini tənzimləyən digər normativ hüquqi aktlar da geniş şəkildə şərh edilmişdir. Nəşrdə Əmək Məcəlləsinə 16 yanvar 2026-cı il tarixdə edilmiş dəyişikliklər, Nazirlər Kabinetinin müavinətlərin hesablanması ilə bağlı yeni qərarları, eləcə də 1 may 2026-cı il tarixinədək qüvvəyə minmiş bütün mühüm dəyişikliklər nəzərə alınmış və onların praktik tətbiqi sadə, anlaşıqlı dillə izah edilmişdir.

Vəsait hazırlanarkən yalnız qanunvericilik normalarının izahı ilə kifayətlənilməmiş, insan resurslarının idarə edilməsi, əmək hüququ və əməkhaqqının hesablanması sahəsində çalışan mütəxəssislərin gündəlik fəaliyyətlərində qarşılaşdıqları praktik məsələlər də ətraflı təhlil edilmişdir. Eyni zamanda, müxtəlif hüquqi yanaşmalar müqayisə olunmuş, aidiyyəti dövlət qurumlarının rəsmi mövqeləri, məhkəmə təcrübəsi və beynəlxalq hüququn tələbləri nəzərə alınmaqla əsaslandırılmış müəllif şərhləri təqdim edilmişdir.

Kitabda əmək münasibətlərinin, demək olar ki, bütün əsas istiqamətləri əhatə olunmuşdur. Buraya əmək müqavilələrinin bağlanılması, dəyişdirilməsi və xitamı, iş və istirahət vaxtı, iş vaxtının cəmlənmiş uçotu, əməkhaqqının və orta əməkhaqqının hesablanması, məzuniyyətlər, müavinətlər, ezamiyyətlər, intizam məsuliyyəti, əməyin mühafizəsi, iş yerlərinin attestasiyası, əməkhaqqından tutulmalar, kollektiv əmək münasibətləri və digər mühüm praktik mövzular daxildir.

Kitabın əsas üstünlüklərindən biri hər bir mövzunun çoxsaylı praktik misallar, müqayisəli cədvəllər, müəllif qeydləri və real iş təcrübəsində rast gəlinən situasiyalar əsasında izah edilməsidir. Bu yanaşma oxuculara qanunvericiliyin tələblərini yalnız nəzəri deyil, həm də praktik baxımdan düzgün tətbiq etmək imkanı yaradır.

0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 4

Bu nəşrin hazırlanması zamanı qüvvədə olan normativ hüquqi aktlar, rəsmi izahlar və məhkəmə təcrübəsi əsas götürülmüşdür. Bununla belə, 1024 səhifəlik bu vəsaitin hazırlanması prosesində texniki və ya redaktə xarakterli hər hansı uyğunsuzluğun qalması istisna edilmir. Bundan əlavə, əmək qanunvericiliyi mütəmadi olaraq təkmilləşdirildiyindən, oxuculara kitabdakı məlumatların tətbiqi zamanı müvafiq normativ hüquqi aktların son redaksiyası ilə uyğunluğunu dəqiqləşdirmələri tövsiyə olunur.

İnanırıq ki, əlinizdəki bu nəşr əmək qanunvericiliyinin nəzəri və praktik tərəflərini özündə uğurla birləşdirən, insan resursları üzrə mütəxəssislər, mühasiblər, hüquqşünaslar, auditorlar, rəhbər şəxslər, dövlət qulluqçuları və bu sahədə təhsil alan tələbələr üçün etibarlı istinad mənbəyinə və gündəlik istifadə edilən masaüstü vəsaitə çevriləcəkdir.

Kitabı əldə edən hər bir oxucuya MKS Portalından 1 ay müddətində ödənişsiz istifadə imkanı hədiyyə olunur.

Dəyərli oxucularımızdan kitabla bağlı rəy, təklif və qeydlərini aşağıdakı əlaqə vasitələri ilə bizimlə bölüşmələrini xahiş edirik.

Əlaqə vasitələri:

Telefon: 055 368 12 72

✉ E-poçt: mksacademy@gmail.com

0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 5

Mündəricat

BÖLMƏ I. Ümumi normalar, kollektiv əmək müqaviləsi və həmkarlar ittifaqı

1.1 Ümumi normalar **10**
1.2. Kollektiv müqavilə və saziş **79**
1.3. Həmkarlar ittifaqı **95**

BÖLMƏ II. Əmək müqaviləsinin bağlanması, hüququ qüvvəyə minməsi və dəyişiklik edilməsi

2.1. Əmək müqaviləsinin bağlanması **102**
2.2. Əmək müqaviləsinin imzalanası üçün lazımı sənədlər **125**
2.3. Əmək müqaviləsinin hüquqi qüvvəyə minməsi **198**
2.4. Əmək müqaviləsinin şərtləri
*2.4.1. Əmək müqaviləsinin müddəti **209***
*2.4.2. Sınaq müddəti **227***
2.5. Əmək müqaviləsinə dəyişiklik **239**
2.5.1. Əmək şəraitinin dəyişməsi **240**
2.5.2. Əmək funksiyası **256**
2.6. Əvəzçilik üzrə əmək müqaviləsi **259**
2.7. Başqa işə keçirmə **289**

BÖLMƏ III. İşdən kənarlaşdırma, mülkiyyətçinin dəyişməsi və attestasiya

3.1. İşdən kənarlaşma **280**
3.2. Mülkiyyətçinin dəyişməsi **293**
3.3. İşçilərin və iş yerlərinin attestasiyası **299**

BÖLMƏ IV. Əmək müqaviləsinə xitam halları və onların rəsmiləşdirilməsi

4.1. Əmək müqaviləsinə xitam halları **322**
*4.1.1. Əmək müqaviləsinin işçi tərəfindən ləğv edilməsi **327***
4.1.2. İşəgötürən tərəfindən əmək müqaviləsinə xitam
*4.1.2.1. Müəssisənin ləğv edilməsi halında xitamın əsasları **347***
*4.1.2.2. İşçilərin sayı və ya ştatların ixtisarı **352***

0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 6

*4.1.2.3. Peşəkarlıq səviyyəsinin, ixtisasının (peşəsinin) kifayət dərəcədə olmadığına görə işçinin tutduğu vəzifəyə uyğun gəlmədiyi halda xitamın tənzimlənməsi **360***
*4.1.2.4. Əmək funksiyasını və ya əmək müqaviləsi üzrə öhdəliklərini yerinə yetirməyən işçinin əmək müqaviləsinə xitam halı...............**363***
*4.1.2.5. Sınaq müddətində özünü doğrultmadığı halda işçinin əmək müqaviləsinə xitam verilməsi...**384***
*4.1.2.6. İşçinin çalışmanın yaş həddinə çatması səbəbindən əmək müqaviləsinə xitam verilməsi **387***
4.*1.3. Müddətli əmək müqaviləsinə xitam verilməsi **395***
4.1.4. Tərəflərin iradəsindən asılı olmayan hallar
*4.1.4.1. İşçi hərbi və ya alternativ xidmətə çağırıldıqda əmək müqaviləsinə xitam verilməsi **410***
*4.1.4.1. Məhkəmə qərarına əsasən işçinin işə bərpası zamanı digər işçinin əmək müqaviləsinə xitam verilməsi................................**412***
*4.1.4.3. İşçinin xəstələnməsi halında əmək müqaviləsinə xitam verilməsi **415***
*4.1.4.4. Məhkəmə qərarına əsasən işçinin işdən azad edilməsi **420***
*4.1.4.5. İşçinin fəaliyyət qabiliyyətsizliyi halında əmək müqaviləsinə xitam verilməsi **426***
*4.1.4.6. İşçin vəfat etməsi səbəbindən əmək müqaviləsinə xitam halı .**427***
*4.1.4.7. Hərbi xidməti qayıdan işçiyə görə digər işçinin əmək müqaviləsinə xitam verilməsi **429***
*4.1.4.8. Peqaqoji fəaliyyətlə bağlı işdən azad olunma........................**430***
4.1.5. İşəgötürənlə işçi arasında razılaşma əsasında əmək müqaviləsinə xitamın fərqli halları..**435**
4.2. Əmək qanunvericiliyinin xitamla bağlı məhdudiyyətləri.................**440**
4.3. Əmək müqaviləsinə xitam halının rəsmiləşdirilməsi........................**447**

BÖLMƏ V. İş vaxtı, iş rejimi və istirahət günləri

5.1. İş vaxtı..**468**
5.2. Qisaldılmış iş vaxtı **473**
5.3. Natamam iş vaxtı **480**

0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 7

5.4. İş vaxtının rejimi **487**
5.5. İş vaxtının cəmlənnmiş uçotu **490**
5.6. Gecə vaxtı işin görülməsi **510**
5.7. İş vaxtından artıq işin görülməsi **517**
5.8. İş vaxtının uçotu **522**
5.9. İstirahət vaxtı və nahar fasiləsi
*5.9.1. Nahar fasiləsi..**525***
*5.9.2. İstirahət vaxtı **530***

BÖLMƏ VI. Məzuniyyətlər

6.1. Məzuniyyət hüququ **540**
6.2. Məzuniyyətin növləri, iş ili və müddət **555**
6.3. Əmək məzuniyyətinin müddətləri...**564**
6.4. Yaradıcılıq və təhsil məzuniyyətləri **591**
6.5. Sosial məzuniyyətlər..**599**
6.6. Ödənişsiz məzuniyyətlər **617**
6.7. Məzuniyyət hüququnun həyata keçirilməsi **624**
6.8. Əmək məzuniyyətinin verilməsi prosesi..**640**
6.9. İstifadə edilməmiş məzuniyyətə görə kompensasiya **670**

BÖLMƏ VII. Əmək haqqı, məzuniyyət, orta əmək haqqı və işdənçıxma müavinəti

7.1. Əmək haqqı anlayışı **690**
*7.1.1. Əvəzetmə üzrə əmək haqqının hesablanması.................................**704***
7.1.2. Qisaldılmış və natamam iş vaxtı üzrə
*əmək haqqının hesablanması...**706***
7.1.3. İstirahət günü işə çəlb edilən işçi üzrə
*əmək haqqının hesablanması...**707***
7.1.4. İş vaxtından artıq vaxtda görülən işə görə
*əmək haqqı hesablanması...**712***
*7.1.5. Gecə vaxtı üzrə əmək haqqının hesablanması **716***
*7.1.6. Boşdayanma üzrə əmək haqqı hesablanması.................................**720***
7.2. Əmək haqlarına əmsallar...**721**

0.On-Soz+Mundericat=EU_2026_Layout 1 7/21/2026 10:58 AM Page 8

7.3. Əmək haqqının ödənilməsi müddəti **725**
7.4. Əmək haqqından tutulmalar **732**
7.5. Məzuniyyət haqqı üzrə hesablama **741**
7.6. İstifadə edilməmiş məzuniyyətə görə kompensasiya **779**
7.7. Orta əmək haqqı...**790**
7.8. Əmək müqaviləsinə xitam zamanı müavinətlər.................................**805**
7.9. Əmək haqqı üzrə icbari ödənişlər...**818**

BÖLMƏ VIII. Əmək qabiliyyətinin itirilməsinə görə müavinət, sosial və qismən ödənişli məzuniyyət, uşağın anadan olmasına görə və dəfn üzrə müavinət

8.1. Nazirlər Kabinetinin 189 saylı qərarı ilə təsdiq edilən müavinətin təyin edilməsi, hesablanması və ödənilməsi Qaydası üzrə tələblər.......**828**

BÖLMƏ 9. Ezamiyyə normaları və qaydaları

9.1. Ezamiyyətin rəsmiləşdirilməsi **892**
9.2. Ezamiyyə normaları..**897**
9.3. Ezamiyyə xərclərinin tərkibi **906**
9.4. Ezamiyyə müddəti **915**
9.5. Ezamiyyə ilə bağlı digər hallar...**918**

BÖLMƏ X. Əmək və icra intizamının təmin edilməsi qaydaları, intizam tənbehi və mükafatlandırma

10.1. Əmək və icra intizamının təmin edilməsi qaydaları **928**
10.2. İntizam tənbehi **932**
10.3. Arayış və xasiyyətnamə..**945**

BÖLMƏ XI. Fərdi mübahisələr və inzibati məsuliyyət

11.1. Fərdi əmək mübahisələri **948**
11.2. Əmək münasibətləri sahəsində yoxlamalar.......................................**963**
11.3. İnzibati cərimələr ***970***
11.3.1. İnzibati cərimənin tətbiq edilməsi halları ***981***
11.3.2. Elektron protokol ***1009***
11.3.3. Şərti cərimələr...**1013**
11.4. Cinayət Məcəlləsi üzrə cərimələr **1020**